

*WIARA W BOGA JAKO FUNDAMENT
CHRZEŚCIJAŃSKIEGO ŻYCIA MORALNEGO*

Wydano z okazji 110-lecia urodzin ks. Leona Haroszki MIC

Alena Androsik

Wiara w Boga jako fundament
chrześcijańskiego życia moralnego
według ks. Leona Haroszki MIC (1911-1977)

Wydawnictwo KUL

Wydanie zrealizowano przy pomocy finansowej
Institutum Historiae Spiritualitatisque Marianorum, Roma

Recenzenci

ks. prof. dr hab. Zbigniew Wanat, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
ks. dr hab. Piotr Kieniewicz MIC, Akademia Katolicka w Warszawie

Opracowanie redakcyjne
Lambe Alena Androsik

Opracowanie komputerowe
Krzysztof Abramowski

Projekt okładki i stron tytułowych
Dawid Mielnik

Wykorzystane materiały graficzne
The Francis Skaryna Belarusian Library and Museum, London

© Copyright by Wydawnictwo KUL, Lublin 2021

ISBN: 978-83-8288-017-5

Wydawnictwo KUL, ul. Konstantynów 1 H, 20-708 Lublin
tel. 0-81 740-93-40
e-mail: wydawnictwo@kul.lublin.pl
<http://wydawnictwo.kul.lublin.pl>

Druk i oprawa: volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. ks. Witolda 7-9, 71-063 Szczecin,
tel. 91 812 09 08, e-mail: druk@volumina.pl

Spis treści

Spis treści	5
Przedmowa	7
Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział I. Unia i ksiądz-grekokatolik	19
Paragraf 1. Od chrztu Rusi do unii brzeskiej	20
Paragraf 2. Dzieje unii w XVII-XIX w.	27
Paragraf 3. Wzrastanie Leona Haroszki i droga do kapłaństwa	39
Paragraf 4. Duszpasterz, nauczyciel, działacz społeczny, emigrant	45
Rozdział II. W drodze do wiary	59
Paragraf 1. Poszukiwanie sensu życia	60
Paragraf 2. Drogi poznania Boga	70
Paragraf 3. Potrzeba wyboru	79
Rozdział III. Indywidualne życie chrześcijanina	91
Paragraf 1. Dążenie do doskonałości	91
Paragraf 2. Chrześcijańska codzienność	108
Paragraf 3. Cierpienie jako wyzwanie dla wiary	121
Rozdział IV. Wiara w kontekście społecznym	135
Paragraf 1. Znaczenie chrześcijaństwa dla życia społecznego	135
Paragraf 2. Społeczne skutki odrzucenia Boga	145
Paragraf 3. Odpowiedź chrześcijanina na problemy społeczeństwa	154
Zakończenie	165
Bibliografia	171

Przedmowa

Na początku mojej drogi doktoranckiej zastanawiałam się: jaki kierunek badań obrać? Na który z tak wielu interesujących i pociągających tematów się zdecydować? Wiedziałam, że będzie to teologia moralna, ale która z jej specjalizacji?... Po pierwszym roku studiów licencjackich wciąż nie wiedziałam. Na pomoc przyszedł mi archimandryta dr Sergiusz Gajek MIC, wizytator apostolski dla grekokatolików na Białorusi. Podał mi kilka nazwisk białoruskich działaczy grekokatolickich, których dorobek wciąż oczekiwał na opracowanie. Po konsultacjach i wstępnym przejrzaniu materiału wybrałam „bohatera” mojej naukowej opowieści – został nim o. Leon Haroszka MIC.

Pod kierunkiem Promotora, ks. prof. Sławomira Nowosada, zaczęłam opracowywać temat, który pozwalał ogarnąć całość nauczania moralnego o. Leona. Poznając zaś jego biografię, odkrywałam, że poglądy kapłana nie były tylko teorią – żył tak, jak nauczał. Dla niego wiara w Boga rzeczywiście była fundamentem całego życia i inspiracją do działań.

Dziś, 110 lat od urodzin o. Leona, publikuję owoc swoich badań jako hołd dla jego osoby i czynów. Mam jednocześnie nadzieję, że polskim odbiorcom przybliży ona losy Kościoła unickiego – wspólnego dziedzictwa naszych narodów.

Serdecznie dziękuję osobom, bez których ta publikacja nigdy by nie powstała: archimandrycie Sergiuszowi Gajkowi za pomysł i wsparcie przez lata moich studiów doktoranckich; Promotorowi, ks. prof. Sławomirowi Nowosadowi, za wielką życzliwość, cierpliwość i poświęcony czas; Recenzentom, ks. prof. Zbigniewowi Wanatowi oraz ks. prof. Piotrowi Kieniewiczowi MIC, za rzetelną ocenę mojej pracy i pozytywne uwagi; całemu ówczesnemu Instytutowi Teologii Moralnej KUL na czele z ks. prof. Tadeuszem Zadykowiczem za piękny czas studiów, wielką otwartość, serdeczność i gotowość wszystkich Wykładowców do wyciągnięcia pomocnej dłoni.

Książkę dedykuję tym wszystkim, którzy przyczynili się do zachowania i odrodzenia Kościoła Greckokatolickiego na Białorusi, oraz tym, którzy dziś działają na rzecz jego rozwoju.

dr Alena Androsik

Lublin, 8 października 2021 r., w 425. rocznicę Unii Brzeskiej